

PARAPIJA — TAUTINIO INDIVIDUALIZMO PUOSEL TOJA

1. Lietuviškoji pasaul ži ra - lietuviškosios parapijos pagrindas

Kokios nors tautos individualizmo arba savitumo apibūdinimas yra visai panašus atskiro individo charakteristikai. Esame pratę tautinį, kolektyvinį individą — tautą sulyginti su antropologiškai asmeniniu individu — žmogumi. Kolektyvinis individas — tauta jau susidaro iš atskirų individų — žmonių. Kaip atskiri žmonės turi skirtingą žymį, kurios sudaro jų savitą charakterį, taip ir tautos yra skirtingos, turi savo individualumą. Mes, kurie gyvename svetimuose kraštuose, turime pripažinti tą nesugriaujamą faktą, kad kiekviena tauta yra kitokia, kad ji savo visuomenėje skiriasi nuo kitos tautos, sunku tik yra apibūdinti, žodžiais išreikšti, šį skirtingumą arba tautinį individualumą.

Atsižvelgiant šiuos sunkumus mes savo uždavinį iš truputį susiaurinsime. Tautos individualizmui nustatyti ne tiek žvelgsime į tautos visuomenę ir jos individų skirtingumą, kiek šios tautos elitą, jos vadovų ir kitų grupes, kurios yra sutelktos tautos pažinimui, jos vadovai ir kiti grupės nariai galėtų būti pavadinti lietuviškoji pasaul ži ra. Lietuviškoji pasaul ži ra yra formavusi mūsų tautą, joje yra išreikštas mūsų tautos charakteris, lietuviškasis pasaulio suvokimas ir pergyvenimas, kuris sudaro tipinį lietuvį. Galima tvirtinti, kad lietuviai tautos vadovaujantiose grupėse, kurios yra apsprendusios ir tautos likimą, tobuliausiai yra realizavę mūsų tautos genijus, bet likusieji tautos nariai yra didesni ar mažesni šio specialiojo tipo variantai, kurie vidujinė savo sudėtimi yra panašūs, bet išoriniais savo apreiškimais gali būti skirtingi ir net vieni kitiems priešingi.

Bet kokia prasme galima kalbėti apie kokios nors tautos pasaul ži rą, ar tokia iš viso gali būti? Pirmieji pasaul ži rų sudarymo pradai daugumoje yra tautiški: religiniai sitikinimai, mitologija ir liaudies dainos, visi šie dalykai yra anoniminiai ir išreikšiami kokioje nors tautoje daugiau ar mažiau išplitusias pažinimas. Vėliau jas papildė atskiri asmenys, mokslininkai ir filosofai, pažinimas. Rodos, kad užtektų kokios nors tautos pasaul ži rų išraiškos būdus surinkti kokios nors vieną leidinį, kad gautume tos tautos

pasaul ži r . Gal b t kokio nors istorinio kolekcionizmo atžvilgiu mus toks sprendimas ir patenkint . Kitaip yra, jei norime nustatyti tautos pasaul ži r , kad joje rastume ir iš jos išvestume pagrind savo religiniam gyvenimui — lietuviškai parapijai. O toks kaip tik yra ia m s tikslas. Tod l ia nem ginsime dirbti su kokia nors jau iš anksto duota medžiaga ir jos suderinimu, bet priimsime j kaip visumoje jau žinom , ir stengsim s joje rasti esminius ir svarbesniusius bruožus, žvelgti j pagrindus ir papildyti, ir t sti juos mums norima kryptimi.

Bet kaip rasti esminius ir svarbiuosius bruožus tautos pasaul ži roje ? Prad sime su iš anksto priimtomis prielaidomis. Svarbiausia ir vertingiausia kokioje nors pasaul ži roje yra jos teisingumas, jos atitikimas tikrov . Esminiai kokios nors tautos pasaul ži ros bruožai bus tie, kurie yra susidar ilgiausiai besit sianiose s lygose bei apystovose. Kokios m s tautai buvo tos s lygos ? Iš toki s lyg svarbiausios yra šios : 1. Tam tikra fizin ir psichologin s ranga arba charakteris. 2. Žemdirbi kult ros s lygos. 3. Gyvenimas grup mis kaimuose. 4. Mažos ir grasomos tautos pad tis.

Iš ši davini jau galima išvesti esmines lietuviškosios pasaul ži ros žymes. Jei žvelgsime lietuvi dvasin s rang , tai jam visumoje bus b dinga proto persvara jausmams ir aistroms. Iš šios žym s seka, kad lietuvis nepasiduos aistroms, nepažemins savo žmogiškosios vert s ir nesijaus po atbudimo nuo aistr galutinai pažemintas ir suniekintas, kaip slavai. Lietuvis tad ir netur s to menkavertiškumo jausmo, iš kurio kyla visokios dvasin s kriz s, b dingos slavams, kuriuos vaizduoja Dostojevskis, kad juos visada kankina menkavertiškumo jausmas ir ver ia juos pulti nuo vieno kraštutinumo kit . Lietuviui tad yra svetimas tiek tam-susis slav misticizmas ir jam artimas nihilizmas. Lietuvis, apskritai, bus šviesus ir šviesi bus ir jo pasaul ži ra. Ji bus nukreipta tiek š pasaul , tiek antgamtin . Kad lietuviškosios pasaul ži -ros b dingas bruožas yra šviesumas, gerumas, tai parodo tautinis m s Dievo supratimas. Dievas visada vaizduojamas geras, teisingas, žmoniškas, tikras «baltasis senelis ». Jis labai priešingas žyd pavydžiams ir kerštingam Dievui — Jahvei. M s senov s religijoje, rodos, visai n ra to dreb jimo ir virp jimo prado, kur religijos psichologai ir filosofai, grei iausia Senojo statymo takoje, randa kiekviename religiniame pergyvenime. Pagal tautin individualyb kiekviena tauta turi skirtingas paži ras religij ir skirtingai pergyvena Diev . Tai jau žinojo graik filosofas Heraklitas, tvirtindamas, kad visos tautos savo dievus sivaizduoja pagal savo veid . Lietuvi mitologinis dievas, ž rin ios šviesos dav jas, yra,

tarsi, turtingas dangaus kininkas ir kovotojas. Jis vaizduojamas apsvilk s pla iu apsiaustu, apjuostu juosta su kardu, raitas ant žirgo su aukso balnu, arba ratuose, ir tada žirgai apkloti žvaigžda antklode. Jis yra vis dorovini d sni ir teisingumo sargas. Vaikš ioja iš nam namus, žmoni neatpažintas, stebi žmoni elges ir dorybes, geriesiems atlygindamas ir bloguosius nubausdamas. Kai lietuvi tauta pasidar neturtinga, tada ir Dievas vaizduojamas kaip vargšas senelis, iš kurio krikš ionyb s takoje išsivyst R pintoj lis, budintis prie keli ir ken iantis kartu su žmon mis.

Lietuvišk j Dievo supratim , kuris kyla iš lietuvi tautos charakterio, sustiprina žemdirbio gyvenimo s lygos. Lietuvis kaip žemdirbys suauga su žeme, ji pasidaro jam tarsi motina, kuri visk duoda, ir todėl jis žem gerbia ir myli. Ir visos gamtos gyvosios b tyb s pasidaro jam tarsi broliai ir seserys, jis gyvena ir jau ia kartu su jomis, myli jas ir stebi j tyl j nuostab j gyvenim : m s liaudies dainos yra pilnos šio artimumo gamtai, ji pergyvenama kaip sudvasinta, kaip turinti siel , kuri tik tuo skiriasi nuo m sišk s, kad yra nebyli ir nepaj gia prakalb ti, bet kaip tik d l to juo labiau verta pagarbos, globos, atjautimo ir pastang sp ti jos slaptinguosius troškimus.

Artumas gamtai artina lietuv ir prie kit žmoni . Jis nuoširdus, draugiškas ir vaišingas. Nors yra individualistas, turi savo ypatybi , nuo kuri sunku atsisakyti, ir kuri , gyvenant kartu su kitais, iš dalies reikia atsizad ti ir prisiderinti prie j , ta iau jauiasi kaip dalis didesn s visumos — kit žmoni ir nori kartu su jais gyventi. Rodos, šie ir kiti psichologiniai veiksniai yra buv svarbiausioji priežastis, kad lietuviai gyveno kartu kaimuose, nors ir tam tikros istorin s s lygos ia gal jo tur ti didel s reikšm s.

Negalima abejoti, kad istorija tur jo labai didel s reikšm s lietuvi pasaul ži rai susidaryti. Kaip, palyginti, nedidelei tautai, kuri yra ant susisieki mo kelio tarp Ryt ir Vakar , tarp daugelio ir galing kaimyn , lietuvi tautai istorijos b gyje teko daug kent ti ir dideli neteisybi patirti. Svarbiausia, kad ji nepal žo. Šie vykiai pažadino joje didel teisyb s troškim ir gyvenim tvarkyti pagal dorovines normas. To viso išdavoje susik r doroviniai idealistin su pažang nukreipta pasaul ži ra, b dinga daugumai m s inteligent .

Iš šio trumpo lietuvi tautos pagrindini gyvenimo s lyg apib dinimo jau plaukia esminiai pradai, kurie sudaro lietuvišk j pasaul ži r . Lietuviškoji pasaul ži ra eina t pasaul ži r krypt , kurios vadinasi organiškiosios pasaul ži ros, ir yra priešingos mechanistin ms. Iš organiškiosios pasaul ži ros galima išvesti

labai svarbi dalyk , lie ian i ne tik gamt , bet ir paties žmogaus ir tautos gyvenim .

Pagal organišk pasaul ži r žmogus yra tik dalis kažkokios didesn s visumos. Toji visuma yra tauta. Tauta yra gyvas organizmas, ji yra ne atskir individ suma, bet j suaugimas. Turime tik giliau pažvelgti save pa ius, kad pasteb tume, kad visas m s gyvenimas susideda iš santyki su žmon mis, gamta ir kraštu, kuriame gyvename. Gyvename ne tik savyje, savo pajautimuose ir jausmuose, bet daugiau viršum sav s ir šalia sav s: savo mintyse, sijautimuose ir bendradarbiavime su aplinka, kurioje gyvename. Juo gilesni m s santykiai su aplinka, juo esame tobullesni asmenys. Bet tokie gil s, intym s santykiai žmogui gali susidaryti tik su ta aplinka, kuri jis auga pamažu nuo pat gimimo, su kuria jis turi bendr kalb , mintis ir jausmus, kult r , praeit , dabart ir ateit . Tai reiškia, kad žmogus gali b ti pilnutin asmenyb tik savo tautoje, kuri yra aug s visa savo prigimtimi.

Kaip žmogus yra aug s tautoje, taip tautos yra augusios didesn visum — žmonij , kurioje randa sau atram ir prasmina savo buvim .

Ta iau galima eiti dar toliau. Jei esame suvok , kad gyvenimas n ra tik mechanini j g išraiška, kad jame reiškiasi ir dvasin s j gos bei pradai, tai reiškia, kad jau yra atrasta plotm , kurioje žmogus susilie ia su kažkuo viršum jo esan iu, kuris gali b ti amžinas. Ir jo nereik t ieškoti kažkur toli, jis b t visur prie m s , nes tikrumoje «jame esame, judame ir gyvename ». Bet jei mes neišvengiamai turime ryš su absoliutiniu tikru ir amžinu pasaulio gyvenimu ir negalime ši ryši išvengti, ar negalime s - moningiau su juo susirišti, tobuliau priderinti savo gyvenim šiam amžinajam gyvenimui ir taip nuraminti savo amžinyb s ilges ? Bet kaip tai galime padaryti ? Tam yra tik vienas b das — sueiti konkre ius santykius su Dievu, o t konkre i santyki su Dievu išraiška yra parapija.

2. Parapija — lietuviškosios pasaul ži ros išraiška

Jei jau esame pripažin , kad organiškoji pasaul ži ra turi tvirt atram lietuvi dvasiniame gyvenime, kad lietuviškoji pasaul ži ra yra organin , tai esame atrad krypt bei b d , pagal kur turi b ti tvarkomi lietuvi santykiai su Dievu, kokias turi b ti lietuviškoji parapija.

Lietuviškoji parapija turi atitikti lietuviškajai pasaul ži rai, lietuviškajam Dievo pergyvenimui. O lietuviškas Dievo pergyve-

nimas yra skirtingas nuo kit taut , ispan , vokie i ar angl Dievo pergyvenimo. Tai yra tod l, kad religija yra žmogaus santykis su Dievu ir š s santyk ateina žmogus visas, ne tik su k nu ir siela, bet ir su savo tautybe, gimt ja kalba, tautiniais papro iais ir tradicijomis, istoriniu savo likimu bei visa lietuvišk ja kult ra, žodžiu, su savo tautine individualybe. Ir tik šitok visuotin žmog atsiremia jo santykis su Dievu.

Tod l, kad žmogus gal t santykiauti su Dievu, parapija turi atsiremti jo tautin individualyb , atitikti šiai individualybei, b ti tautine — lietuviška, jo santykiai su Dievu turi reikštis lietuviškai. Liturgijoje turi b ti vartojama lietuvi kalba, lietuviška muzika ir lietuvi religiniai papro iai, ir net bažny ios statomos lietuviško stiliaus, jei tik tai galima. Kunigai turi b ti tikri lietuviai, kurie yra aug savo tautos individualyb , supranta savo žmones, j troškimus bei viltis, ir gali prabilti juos jiems suprantamu b du ir j sielos gelmes atverti Dievui.

Savo esme Katalik Bažny ia yra tarptautin , ne tautin , kuri skelbia Kristaus moksl , kuris visiems ir visoms tautoms yra vienodas. Tod l parapij k rimo ir organizavimo pagrindas yra ne tautinis principas, bet krikš ioniškasis tik jimas. Bet Bažny ia leidžia kurti tautines parapijas ir Bažny ios statymuose jos yra pramatytos. Iš kitos pus s, Bažny ia smerkia tautini mažum nutautinim ir j jungim svetimtau i parapijas. Tai yra principinis ir idealinis Bažny ios nusistatymas.

Pagal š princip nusistatym , Bažny ia po antrojo pasaulinio karo pab g lius nejung gyvenamojo krašto parapijas, bet steig delegat ras, kur leido parapijoms kurtis tautiniais pagrindais, nepriklausomai nuo vietos vyskup . Toks sutvarkymas ne tik buvo geras tikintiesiems apr pinti, bet ir naudingas tautiniu atžvilgiu. Buvo galima parapij ribose organizuotis pastorališkai, visuomeniškai ir kult riškai, atsiremiant tautin pagrind , ir tuo b du stiprinti tautin s mon ir išlaikyti lietuviškum .

Bažny ia tai dar tod l, kad ji buvo sigijusi didel patyrim mišri tautybi parapijose. Šovinistini nusistatym emigracini krašt vyskupai ir kiti dvasininkai nekreip jokio d mesio pab - g li dvasin apr pinim ir tuoj vert juos sijungti gyvenamojo krašto parapijas. Taip Bažny ia tur jo dideli nuostoli ir daugelis emigrant j apleido.

Kad tokie dalykai nepasikartot ir vairi taut žmon s neb t atstumiami nuo Dievo, Bažny ia Vatikano II susirinkime nustat taut teises Bažny ioje : « Ten, kur nelie iamas tik jimas arba visos bendruomen s gerov , Bažny ia net liturgijoje nenori nustatyti griežto vienodumo. Priešingai, ji gerbia ir ugdo vairi

gen i bei taut dvasios savybes ir talentus [...] Kompetentinga vietos bažnytin vyresnyb nusprendžia prisitaikymo b d , ypa sakrament teikimo, sakramentalij , procesij , liturgin s kalbos, bažnytin s muzikos bei dail s srityje [...] Kompetentinga vietos bažnytin vyresnyb r pestingai ir išmintingai teapsvarsto, kas iš atskir taut tradicij ir savum tikt paimti Dievo kult »

Iš to aiškiai matyti, kad vyriausias Katalik Bažny ios autori- tetas pasisako už tautini grupi glob . Ši tautini grupi globa yra vykdoma, kuriant tautines parapijas, o kur j kurti negalima, tai bent tam tikroms vietoms skiriant atitinkamos tautyb s kuni- gus, kurie, pažindami savo tautos mentalitet ir papro ius bei j r - pes ius, gali j dvasinius reikalus apr pinti ir nuo pavoj juos apsaugoti. Bažny ia, leisdama steigti tautines parapijas, siekia ne koki nors tautini tiksl , bet siel gerov s. *Caelum non animam mutant qui trans mare currunt* (dang , ne savo siel kei ia tie, kurie per j r plaukia). Tod l tautini parapij tikslas yra telkti atskir tautybi žmones religines bendruomenes tautin s kult ros pagrindais, kad gal t apsaugoti j religini gyvenim , sudaryti gali- myb sueiti santyk su Dievu, kur , kaip mat me, eina žmogus visas, su tautine savo individualybe. Priešingu atveju, žmogus gali prarasti savo asmens tapatyb , sužaloti save ir ž ti. Atpl štas nuo savo tautos ir krašto, mestas svetim aplink , dažnai prie- šing jo tik jimui ir kult rai, pramon s didmies iuose, be savo parapijos, pamald ir kunig , pab g lis greit gali prarasti vidujin pusiausvyr , prad ti nevertinti ir net neapk sti Bažny ios, nes pagal Macein , niekas n ra žmogui taip sunku, kaip b ti svetim- šaliu Bažny ioje. Negal damas ši sunkum nugal ti, žmogus gali pamesti t tik jim , kuriame buvo gim s, krikštytas ir užaug s, prarasti savo krikš ionišk j paveld jim , gyt iš savo t v , savo krašte. Tod l tautin s parapijos steigiamos religiniais tikslais, j pirmasis uždavinys yra palaikyti ryš su Dievu m s tautai supran- tamu b du. Krikš ionyb , skelbiama pagal m s tautos charakter , rado atbals lietuviuo sieloje, suleido j gilius šaknis. Tautin s parapijos išėivijoje buvo masinis jud jimas, j k rime dalyvavo visi lietuviai, kurie ilg josi Dievo. Krikš ionyb , skelbiama lietu- viškose parapijose lietuviškai, pagal lietuvišk j Dievo pergyveni- m , pasidar labai artima lietuviškajai dvasiai savo paprastumu, nuoširdumu, sav s išsižad jimo mokymu ir ypa tuo, kad ji veik šird ir jausmus. Lietuviškosios parapijos pasidar populiarios ir

¹ Liturgin konstitucija — *Sacrosanctum Concilium*, 37, 39, 40 pastraipa. Lietuviškai ši konstitucija cituojama iš knygos *II Vatikano Susirinkimo doku- mentai*, 1 dalis : *Konstitucijos*; « Krikš ionis Gyvenime » leidinys, Bostonas 1967, 137-138 psl., arba Vilnius 1968, 96 psl.

m giamos ir d l to, kad jos skatino saviveikl ir organizavim si tautiniais pagrindais, kurie buvo geri ir religiniu ir tautiniu atžvilgiu. Parapij ribose atsirado galimyb organizuoti religin , visuomenin ir kult rin veikl tautiniais pagrindais ir tuo b du stiprinti ir kelti ne tik religin , bet ir tautines bendruomen s s mon ir stiprinti lietuvišk j individualin ryš su Dievu ir savo tautine individualybe. Tautini parapij veikla ir taka padar tai, kad išeivijoje išsilaik aukštas religingumas ir dorovingumas, kuris b dingas m s tautai, ir kuris žymus ir m s dienomis. Tautin se parapijose religinis gyvenimas buvo išreiškiamas m s tautai atitinkamu b du, tod l jis išliko gyvas, neži rint vis pavoj . Savo parapijoje, jos pamaldose pab g liai pergyvena paliktosios t vyn s ir t vai nam artum ir priklausym savo tautai. Susirink savo pamaldas, jie maldomis ir giesm mis išsako patys save, savo dvasinius ir laikinuosius reikalus, pergyvena savo likimo bendrum ir Dievo artum . Tuo b du tautin s parapijos pasidarom s tautos gyvenimo dalimi, gyvena jos r pes iais, patenkina jos amžinyb s ilges .

Iš ia mums aišku, kad tautin s parapijos kuriamos tam tikslui, kad jos vest žmones prie Dievo. Jei pagal Vatikano II susirinkim visas Kristaus mokslas turi b ti skelbiamas m s laik žmon ms suprantamu b du, tai vienas iš svarbiausi ši suprantam b d yra skelbti j gimt ja kalba ir pagal atitinkamos tautos mentalitet bei papro ius ir vis jos kult r . Tod l visai nesuprantamas dalykas yra Bažny ios vadov noras mažinti ir naikinti tautines parapijas. Taip darydami Bažny ios vadovai užkerta žmon ms keli išganym , atstumia juos nuo Dievo ir tuo pa iu sužlugdo juos kaip žmones. Kai tautines mažumas pavergti ir jas nutautinti stengiasi imperialistin s valstyb s, tai gali b ti suprantama, nors sunkiai pateisinama. Bet kai tai pradeda daryti Bažny ios atstovai, kuri tikslas yra vesti žmones prie Dievo, tai j elgesys yra nesuprantamas ir nepateisinamas, nes tada jie patys paneigia savo misij , eina patys prieš save ir paneigia t tiksl , kurio jie patys siekia. Tas paneigimas ateina iš klaidingai suprasto nacionalizmo ir yra priešingas visiems Bažny ios patvarkymams, pa iai krikš ionybei ir pastoracijos d sniams. Bažny ioje n ra nei žydo nei graiko, visi sudaro Dievo taut , bet šiame taut darželyje Dievas nor jo tur ti ir lietuvi taut , kuri j garbint jau vienai atitinkan iu, skirtingu nuo kit taut b du ir sukurt nauj religini ir kult rini vertybi , reiškian i jos santyk su K r ju ir prasminan i savo viet pasaulio taut šeimoje. Tautin s parapijos ir yra kurtos šiems amžiniesiems Dievo nustatytiems tiks-

lams siekti ir, kas jas naikina ar silpnina, eina prieš K r jo vali , paneigia pastoracinio s kmingumo pagrindus, savo misij ir pa ius save.

Taigi, tautini parapij , kaip ir vis kit parapij , tikslas yra vesti žmones prie Dievo. Kadangi šiam pagrindiniam tikslui pasiekti turi naudoti tautines priemones, eiti santykius su Dievu, su savo tautine kult ra bei pasaul ži ra, tai iš šio tautinio santykiavimo su Dievu išplaukia galingos j gos, paskatos bei pradai, kurie ugdo bei stiprina tautin individualyb . Kokiu b du tai vyksta, paaišk ja iš religini ir kult rini bei tautini vertybi s rangos bei j ryšio su vertyb mis bei kult ra apskritai.

Žymus angl istorikas Arnold Toynbee savo dvylikos tom *Istorijos studijoje* nagrin ja kalbos reikšm ir nutaut jimo klausim . Tarp kitko jis rašo : « 1932 m. lankiausi J. Valstybi Troy mieste, New York valstijoje. Ten radau ital emigrant , kurie visai nemok jo angl kalbos. Tai atsitiko tod l, kad jie gyveno tame pa iame miesto kvartale, dirbo tame pa iame fabrike ir meld si toje pa ioje bažny ioje. Jie visur kalb jo ir meld si itališkai ir nebuvo jokio reikalo mokytis angl kalbos »². Šioje knygoje jis sudaro tam tikr schem pagal vertybi rang , kurias jis vadina branduolio vertyb mis. Po branduolio, arba religini vertybi , tuoj eina kult rin s vertyb s, po j politin s ir medžiagin s. Pagal Toynbee, juo vertyb s ar iau prie religini vertybi , juo jos sunkiau prieinamos svetimoms takoms, svetimos kult ros vertyb ms. Kadangi kult rin s vertyb s ar iausiai religini vertybi , tod l jos ilgiausiai išsilaiko, nepriima svetimos kult ros prad . Kiekviena kult ra savo esme yra tautin , tod l religin s vertyb s susijusios su tautin s kult ros vertyb mis, šias tautines vertybes persunkia ir padaro atsparias svetim kult r takoms. Tuo b du tautin parapija iš vidaus palaiko ir ugdo tautin individualyb .

Ši Toynbee istorijos filosofijos samprata visai atitinka šiandien vertybi filosofijos priimtai sampratai, pagal kuri religin vertyb yra aukš iausia, ja remiasi visos kitos vertyb s, ji persunkia kitas vertybes, sudaro j centr ir yra j pagrindas. Tod l religija palaiko kult r , duoda jai krypt , papildo ir prasmina j . Pagal šia vertybi s rang , tautin je parapijoje tautin s kult ros vertyb s atsiremia religines, tamptiai su jomis susilieja, jomis laikosi, tod l ilgai išlieka atsparios svetim kult r takoms ir sunkiai asimiliuojasi.

Š religini ir kult rini vertybi santyk patvirtina ir pats gyvenimas. M s parapijos Jungtin se Amerikos Valstyb se buvo

² A. J. Toynbee, *A Study of History*, IX t., 323 psl.

ir yra lietuvių su palaikymo židiniai. Lietuvių augo ar vyto su parapijos pažanga ar smukimu. Ten, kur buvo veiklios parapijos, ten ir lietuvių klestėjo. Kur parapijos apmirė, ten ir lietuviškasis veikimas išblėso. O kur lietuviškosios parapijos išnyko, sunyko ir lietuvių.

Iš šios patirties matome, kad religinis ir tautinis pradas vienas kitu remiasi ir vienas kitą palaiko. Religinio ir tautinio prado reikšmė ypač iškilė po Vatikano II susirinkimo, kuris liturgijoje vedė gimtąjį kalbą ir leidžia joje panaudoti kitus tautinius pradus: bažnytinę muziką, dailę ir architektūros srityse. Pagal šiuos naujai susidariusius padėtis, tautinis parapijos turi virsti stipriomis religijos ir tautiškumo tvirtomis, nes jos turi saugoti kažką be galo brangią — žmogaus ryšį su Dievu, kurį eina visus žmogus, su savo tautine individualybe, kuri tik viena gali šį ryšį gyvai išlaikyti.

Pagal Vatikano II susirinkimo sutvarkymą visuose kraštuose parapijos yra tautinės ir nesudaro jokių ypatingų pėsių. Rėpėsiai iškylo tik tautinėms mažumoms svetimuose kraštuose. Dalis mūsų tautos šiandien yra už savo krašto ribų, todėl savo parapijų išlaikymas yra vienas didžiųjų mūsų pėsių.

Tautiniai parapijų didysis išlaikymo rėpestis lengvai išsispręstų, jei joms tvarkytų būtis tautinis organas — vyskupija. Tačiau savo vyskupijų turinti išėivijoje yra ne manomas dalykas, nors pagal aukščiau Bažnyčios autoritetą ir būtis galimas. Vatikano II susirinkimas yra iškilus pasauliečių rolis ir atsakomybė Bažnyčioje ir žmogaus asmenybės vertė ir atsakomybė gyvenime. Ši pasauliečių rolis ir atsakomybė religiniame gyvenime konkrečiai reiškiasi parapijų ir vyskupijų tarybomis. Kad pasauliečiai galėtų dalyvauti parapijos tvarkyme, turi priklausyti parapijai. Iš parapijiečių išrenkamos parapijų tarybos, o iš parapijų tarybų sudaroma vyskupijos taryba. Iš parapijų ir vyskupijos tarybos narių sudaromas Religinis Centras. Toks Centras turi studijuoti tautiniai religinės mūsų parapijų problemas, glaudžiai bendradarbiaudamas su parapijos kunigais ir vietos vyskupais. Toks Centras gali kreiptis vietos vyskupus ir Vatikaną, o Vatikanui tarpininkaujant, viso pasaulio katalikus. Toks Centras galėtų žymiai prisidėti prie tautinių parapijų tvarkymo ir jų išlaikymo, ugdyti religiniai tautinės monachų, kelti lietuvių parapijų reikšmę religinėje ir tautinėje srityje.

Tautiniai religiniai veikla sklido iš lietuviškųjų parapijų nuo pat jų sikrimo dienų. Jų ribose buvo steigiamos mokyklos, leidžiami žurnalai, knygos bei laikraščiai, šaukiami susirinkimai, kongresai ir parengimai, kur buvo sprendžiamos religiniai tautinės problemos. Visa tai labai prisidėjo prie tautinės mūsų individualybės išlaikymo

ir religin s s mon s ugdymo. Ir dabar reik t lietuvi bendruomenei, katalikiškosioms ir tautin ms organizacijoms nagrin ti susirinkimuose lietuvišk parapij reikalus, ginti j teises, skirti joms savo gabumus ir talentus, kuriant lietuvišk religini men , komponuojant religines giesmes, statant lietuviško stiliaus bažny ias ir remiant vis lietuvišk j parapij gyvenim . Telkiant visas j gas lietuvišk j parapij išlaikym , parapijos pasidarys tomis lietuviškumo tvirtov mis, kurios išlaikys ir puosel s tautin m s individualyb , išpl s m s tautin pasaul ži r iki krikš ioniškosios pasaul ži ros virš ni ir prasmins vis m s tautiniai religin veikl .

3. Krikš ionyb — lietuviškosios pasaul ži ros prasmintoja

Je i jau nustat me, kad organiškoji pasaul ži ra turi tvirt atram lietuvi dvasios gyvenime, tai tuomi yra atrasta kryptis, kuria einant, lietuviai gal t ieškoti savo gyvenimo bei pasaul ži ros prasm inimo. Gyvenimo prasm s m ginta ieškoti tarp dviej priešingum : individualizmo ir kolektyvizmo. Bet abu šie sprendimai mums nepriimtini.

Individualizmas savo radikaloje ir nuosekloje formoje tvirtina, kad visa gyvenimo prasm yra vien tik individuali j siekim bei troškim patenkinime, nesiskaitant su kitais, pagal gali myb izoliuojantis nuo j ir, reikalui esant, einant prieš juos, jei jie trukdo individo siekim vykdyt .

N ra abejon s, kad toks individualizmas remiasi keliomis iliuzijomis. Pirmiausia iliuzija, kad žmogus yra savyje uždara dvasin sritis, tarsi apvalus ir lygus rutulys, be jokio susilietimo su kitais. Individualizmas yra sekus tuo atžvilgiu, kad nežino, kad visas individo turinys susidaro iš gyvenimo kartu su kitais žmon mis, ir kad izoliuojantis nuo j , jam gresia dvasinis tuštumas. Individualizmas negali suteikti n laim s, nes laim ir pasitenkinimas gali kilti tik iš gyvenimo pilnatv s, nuo žmogaus prigimties praturtinimo, o ne nuo susiaurinimo, kaip kad to nori individualizmas. Iš tikr j , gyvenimo prasm s klausimas kaip tik kyla iš to, kad individas jau ia, kad jo asmeninis gyvenimas yra per siauras, per sekus ir nereikšmingas. Jis jau ia, kad jam neužtenka gyventi tik savyje ir sau. Jis trokšta uždavinio, trokšta tikslo, kuris b t šalia jo, jam rodos, kad tik kokio nors vertingo uždavinio atlikimas ar tikslo pasiekimas gali suteikti jo gyvenimui prasm , kai tuo tarpu paprastas gyvenimas diena iš dienos gali padaryti gyvenim tuš i ir beprasmišk . Gyventi tik šiam akimirksniui, tik sau ir savo malonumui, žmogaus nepatenkina ir negali patenkinti, jis

trokšta gyventi viršum sav s, ne tik savyje, bet ir šalia sav s. Žmogaus, kaip tai jau reikšmingai pastebi Platonas, trumpalaikis gyvenimas nepatenkina, bet jis trokšta amžinyb s. Ši amžinyb s ilges Platonui simbolizuoja amžinai neramusis troškim bei ilgesio dievas — Erosas, kuris reiškiasi vairiais b dais, bet visada taip, kad ver ia žmog pakilti aukš iau esamojo akimirksnio ir savo siaurojo, ribotojo individualizmo, nors ir vairiais laipsniais. Vienas t laipsni , iki kurio pakyla veik visi, yra meil . Meil s ilgesys pagal Platon yra tikrumoje amžinyb s ilgesys, troškimas gyventi ilgiau ne tik savo trump j individualin gyvenim , troškimas t sti savo gyvenim savo vaikuose, ir per juos eiti amžinyb , nes tikrumoje šeimos gyvenimas yra pirmasis laipsnis individualizmo pergal je.

Yra vairi Eroso pavidal , bet visiems jiems yra bendra tai, kad jie m gina užtikrinti žmogui dalyvavim platesniame ir ilgiau besit sian iame gyvenime, negu trumpalaikiame individualizme. Vienas m s laikams b dingas ir pla iai išsiplatin s Eroso pavidalas yra noras sijungti kok nors kolektyv , kok nors didesn ar mažesn žmoni susitelkim , tautos, valstyb s, luomo ar kok kitok viening žmoni susib rim . Iš to, kas buvo pasakyta apie žmogaus gyvenimo praturtinimo ir patobulinimo priklausym nuo sijungimo platesn žmoni bendruomen , gal t atrodyti, kad kolektyvizmas gal t b ti vienas b tinausi žmogaus gyvenimo b d . Ta iau visa priklausys nuo to, koks turinys bus d tas š kolektyvizm . M s dienomis kolektyvas dažniausiai yra suprantamas ne kokia nors nat raliai suaugusi žmoni bendruomen , bet toks, kur jungia interes bendrumas, ir atsitikimais, kur ši kryptis nuosekliai išvedama iki galo, reikalaujama visiško individo atsida vimo šiems kolektyvo interesams, visai nepaliekant vietos asmeni niams reikalams. Tokio kolektyvo pavyzd yra jau dav s Platonas savo idealin s valstyb s projekte : individas ten yra visai paaukotas tobulajai valstyb s santvarkai. Platon seka šiuo atžvilgiu modernioji komunistin valstyb s samprata, bent jau praktikoje. Bet ia jau Aristotelis yra dav s lemian i kritik : « Platonas, jis sako, nori sukurti laimingiausi valstyb ; bet kaip gali b ti valstyb laiminga, jei nei vienas žmogus joje n ra laimingas ? » Kolektyvizmo atveju išryšk ja vienas labiausiai paplitusi paradoks ir sofizm gyvenimo prasm s ieškojimuose. Gyvenimo prasm s ia išimtinai ieškoma kokiame nors dalyke ar užduotyje šalia paties gyvenimo. Bet koki prasm tada turi užduotis, kurios siekiama ? Akivaizdu, ji gali b ti s lyga kokiai nors kitai užduo iai išpildyti, ir taip be galo. Taip b na ir kokio nors radikalaus ir nuoseklus kolektyvizmo atveju ; pavyzdžiui, moderniosios komunistin s san-

tvarkos reikalaujama, kad individas visiškai atsiduot ir pasiaukot busimojo kolektyvo tobulumui. Jei ne teoretiškai, tai praktiškai visai pramatoma, kad šio kolektyvo prasm bus po jo einančio kolektyvo tobulume ir t.t. Gyvenimo prasm tokiais atvejais pakimba ore, jos pasiekimas visada yra atidedamas ir niekad nevykdomas, ji yra tarsi banknotas, kuris niekur neturi garantijos. Baigsim todėl tvirtinimu, kad gyvenimo prasm s ieškojimas vien tik šalia paties gyvenimo, o tokie b na kolektyviniame ir ne kolektyviniame gyvenimo supratime, yra sofizmas, nes tada prasm pati praranda savo prasm , prasm s ieškojimas pasidaro beprasmiškas.

Bet kur tada prasm s ieškoti, jei ir individualizmas m s nepatenkina. Kur jos ieškoti, parodo mums pati gamta ir instinktai, kuriuos ji mums yra davusi. Randame, kad mumyse yra *savisaugos instinktas*. Tai rodo, kad individai išlikt ir b t patys sau tikslas. Ir, iš ties , visi mes, kiek mes gyvename ir branginame gyvenim , tuo pripaž stame, kad gyvyb ir gyvenimas yra vertyb s. Ir taip b tinai turi b ti, nes jeigu jau pats gyvenimas, vienkartinis , nepakartojamas ir nesugr žinam vairi gyvenimo moment pergyvenimas, netur t vert s, jei jis tam tikru žvilgsniu netur t savyje savo prasm s atsiskleidimo, tada, apskritai, niekur jokios prasm s negal t b ti, nes, kokios reikšm s tada tur t r pintis, kovoti ir aukotis d l kit gerov s, jei gyvyb ir gyvenimas apskritai, tad ir ši kit gyvenimas, pats savyje netur t jokios vert s ir prasm s.

Bet iš antros pus s, visos gyvosios b tyb s turi instinkt gyventi ne tik sau, bet ir atei iai, ateinan ioms kartoms. Kai kurie augalai ir gyv nai išsilaiko iki to momento, kol palieka p dinius, ir tada baigia gyventi. Kiekvienu atveju, kaip jau mat me, turime pripažinti fakt , kad žmogaus nepatenkina tik gyvenimo akimirksnio gaudymas. Jis ieško jame kažkokio gilesnio turinio, jis nori kažkokio savo gyvenimo pateisinimo ir šalia paties gyvenimo vyksmo, nori, kad jis b t vertingas ne tik individualiniu, bet ir kit b tybi ir, apskritai, kolektyviniu atžvilgiu. Tai ir buvo individualizmo klaida, kad jis steng si ignoruoti ši žmogaus gilesni j prigimt , kad nor jo žmog uždaryti tik savyje ir dabarties momente, tuo b du labai susiaurindamas ir apribodamas j . Ir kolektyvizmas at m gyvenimui prasm , ignoruodamas individ , jo gyvenimo pajautim ir jo vienkartinius pergyvenimus, be kuri vert s pripažinimo gyvenimo prasm negali b ti pagr sta. Pilnai vertingo gyvenimo reikalavimai tod l ieškotini dviejose plotm se : kartu ir pa iame gyvenime ir šalia jo.

Ir šios dvi plotmės yra priešingos, kaip gali pirmu žvilgsniu atrodyti, bet gali glaudžiai susijungti ir stiprinti viena antrą. Jei gyvenimo prasmė iš vienos pusės yra paįmame gyvenime, tai neturime tai suprasti taip, tarsi ji galėtų susidėti tik iš pasyvaus paties gyvenimo vyksmo stebėjimo, jo pajautimo ir grįžimosi juo. Šis jausminis pasyvumas reikšt stagnaciją, gyvenimo vyksmo sustabdymą ir išsigimimą. Gyvenimas visada ir būtinai susideda iš darbavimosi, darbavimasis gi — tikslo siekime, artėjime į ir jo pasiekime. Individualiausias gyvenimas todėl negalėtų tik pasyvus grįžimasis gyvenimo vyksmu, bet jis bus veiklus ir darbingas gyvenimas, nors ir nukreiptas tik asmeninius reikalus. Pasyvus, savyje uždaras gyvenimas yra negalimas jau viena paties gyvenimo metafizinės rangos: gyvenimas jau pagal savo esmę yra visuomet tarsi priekpalenktas, jis yra ekscentriškas, visuomet bent iš dalies, yra gyvenimas šalia savęs, nes jis susideda iš tikslų statymo, o jie visada yra šalia šio momento, ir jo siekimo. Jei norime kreipti dėmesį ir gyvenimo pajautimo, pasitenkinimo ir grįžimosi momentą, tai jis kaip tik realizuojasi šiame veikimo vyksme, siekime tikslų ir jų pasiekime. Juo žmogus daugiau sausto tikslų ir uždavinių ir juo intensyviau jie siekia, juo didesnis jo gyvenimo pajautimas ir juo stipresnis jo gyvenimo pripažinimas.

Vien tik asmeniniai tikslai savo esme labai riboti, vienašališki, monotoniški. Siekiant tik jų, daug asmenybės dalis lieka nepaliesti, jų jėgos neišnaudojamos ir surdyja. Tik sutraukiant siauro asmenišką gyvenimo ir jo tikslų statymo ribotumą, ir siekiant tikslų, viršįjančių asmeninius interesus, žmogus suranda sau pokį pamatą, ant kurio atsistoja, gali sigyti gilesnį pasitenkinimą ir pilnesnį savo gyvenimui prasmę. Iš tiesų, išsiveržimas iš ribotų asmeniškų interesų viršasmeniškų, reiškia didelį žmogaus darbo lauko praplėtimą su visai kitokiais naujais uždaviniais, kurie dažnai veda prie visai naujų gabumų ir visai naujų pergyvenimų atradimo. Taip atsitinka, kad gyvenimas šalia savęs kitiems, gali pasidaryti ir pasidaro gyvenimu ir sau, nes jis visada reiškia didelį asmeninio gyvenimo suintensyvimą ir jo praturtinimą. Padėtis čia gali pasidaryti paradoksiška, nes gali atsitikti daugelyje atvejų, kur gyvenimas paaukotas kai kuriems viršasmeniškiesiems uždaviniams, asmenims gyvenimas gali likti visai nuošaliai, sumažinti iki minimumo, bet žmogus vis dėlto gal jaustis pilnas energijos ir gyvenimo džiaugsmo, būtinai net laimingas. Kraštutiniais atvejais gali paradoksas siekti taip toli, kad žmogus paaukoja kokiam reikalui, kokiam nors idealui net savo gyvenimą ir vis dėlto jam gali būti labai tolimas kiekvienas pesimizmas ar gyvenimo prasmės paneigimas. Bet čia yra tik vienas reikalavimas: atsisakymas nuo savo

asmeniško gyvenimo neturi b ti priverstas, taip pat neturi b ti priversti tie tikslai bei uždaviniai, kuriems reikia savo gyvenim aukoti.

Iš ties , ia n ra tik tai, kad žmogus, siekdamas viršasmenišk ideal , gyvena intensyvesn gyvenim . Tai n ra dar lemiantis dalykas. Svarbiausia yra tai, kad jis taip be galo praple ia ir praturtina savo prigimt , ko žmogus labiausiai trokšta. Savo b tyje jau iam s silpni, jau iam, kad ji mums nesulaikomai ir nuolat dingsta, tod l ieškome savo gyvenimui pastovesnio pamato. Aukojant savo mintis ir darbus savo tautai, jau iame, kad m s gyvenimas tarsi sutampa su visos tautos gyvenimu, ir šis didesnis ir platesnis gyvenimas gali kompensuoti m s asmeniškojo gyvenimo nuostolius.

Bet ia galima eiti ir mes jome dar toliau. kylant iš lietuviškos pasaul ži ros Absoliuto ilges mes atr m me lietuvišk j parapij ir tuo b du sijung me absoliu i ir amžin Realyb , su jome santyk su Dievu krikš ioniškojo gyvenimo plotm je. Tuo b du krikš ionyb prasmina m s tautin pasaul ži r . Bet koku b du tai vyksta ? sijungti dievišk j Realyb , prasminti lietuviškajai pasaul ži rai krikš ionyb s plotm je, yra tik vienas b das : tapti jos bendradarbiais, jaustis jos uždavini vykdytojais, jos mandat neš jais. Šiuos uždavinius mums patiekia parapija, kuri yra mažoji Bažny ia, mistinis Kristaus K nas miniati roje. Tod l jie negali b ti mums nežinomi, nes mes tikrumoje, nors ir to nejau iame, esame jungti mistin Kristaus K n , esame dievišk j g persunkti. O šis sijungimas dievišk j Tikrov yra tai, ko žmonija visada ilg josi ir troško, ir kas sudaro jos giliausi troškim patenkinim , tod l tai negali b ti kas nors subjektyvaus, tik m s sivaizdavimas, bet tai reikia ži r ti kaip Absoluto atgars mummyse, o šis atgarsis skatina mus siekti ir daryti tai, ko reikalauja m s krikš ioniškoji s žin . O k ji mums sako, visi gerai žinome : stengtis visur ugdyti g r , priešintis blogiui, visur kovoti d l teisyb s, atmesti neteisyb , s ti meil ir naikinti neapykant . M s gyvenimo tikslas yra tam tikru b du vykinti krikš-ioniškosios doros ideal . Kadangi šio idealo vykdymas reikalauja daug ir vairi , dažnai labai sunki kli i pergal jimo, tad ir m s gyvenimas gali b ti labai intensyvus ir savo esm je žmogus gal s jaustis ir pagilintas ir praturtintas. Jis d l savo gyvenimo netur s d l ko li d ti ir netur s pagrindo nusiminti, nors ir jis baigt si tragiškai, nors ir jam tekt prarasti gyvyb šioje kovoje. sitikinimas, kad jis savo darbais, bent jau j kryptimi, yra atsirr m s krikš ioniškojo gyvenimo gelmes, Absoliut , užtenkamai kompensuos visa tai ir prasmins jo gyvenim .

Bet kokių atžvilgių galima priimti, kad krikščioniškoji pasaulis yra galintis ir lietuviškoji pasaulis? Pirmiausia todėl, kad mes jau parodėme, kad ji nuosekliai išplaukia iš pagrindinių mūsų lietuviškojo gyvenimo bruožų. Iš mūsų sudvasinto gamtos pergyvenimo, mechanistinio pažiūros paneigimo ir dvasinio prado vadovaujamos rolės pripažinimo.

Antra, tokia galintis mūsų pasaulis yra ir tuo žvilgiu, kad mes, lietuviai, visuomet jaučiamės stovintieji pasaulio pagerinimo ir pakeitimo role, kaip kovotojai dėl pažangos, teisybės ir laisvės, kad, siningai ar nesiningai, mes visuomet vadovavomės dorovinėmis idealais, kurie mus nuvedė krikščionybą, kuri šiuos mūsų idealus papildė ir prasmino.

Pagaliau ši mūsų pasaulis yra atitinka ir mūsų dabartinį padėtį. Mes negalime ir niekuomet negalime būti patenkinti savo padėtimi. Jei bent kada nors, tai dabar mes jau iame, kad pilnutinį savo gyvenimą galima gyventi tik savo tautoje, dirbant ir aukojantis jos gerovei. Kaip krikščioniškosios dorovės kvietimui kovotojai dėl teisybės, mes niekad negalime sutikti su tuo, kad mūsų tauta turi kisti didžiausią neteisybę, kuri nori prievarta iškreipti jos gyvenimą ir sunaikinti jį. Mes tad matome savo gyvenimo prasmę ir būtinumą pareigoti kovoti prieš tai visomis jėgomis, siekti savo tautai laisvės, neleisti savo tautos nariams prarasti savitarpio ryšį, neleisti nykti gyvosioms tautos jėgoms ir nutautinti jaunajai kartai. Visi šie tikslai siekti mums padeda tikrai vedama ir savo uždavinius suprantanti lietuviškoji parapija. Vardan lietuviškosios ir krikščioniškosios gyvenimo prasmės, mes kovojame prieš tai ir darome tai tvirtai sitikin, kad tai darydami esame susiderinę su amžinosios krikščioniškosios doros idealais ir kultūros reikalavimais, nes jau iame, kad esame ir norime būti visuotinis kultūros veiksnys, kurio žuvimas būtų nuostolis tiek bendrajai žmonijos kultūrai, tiek pasaulio esmės pilnatvei. Ir šioje kovoje mums netenka nusiminti. Tiek, kiek šiame pasaulyje nevaldo tik mechanizmas, bet matome jame dvasinį Tvarkytoją, kurio valios vykdymą ir jo dieviškąją šaltinį sujungė lietuviškomis parapijomis, galime turėti tvirtą vilį, kad neteisybė yra tikrai liga, kad anksčiau ar vėliau ji bus nugalėta, ir mums visai pateks teisybės ir laisvės saulė, prasminanti mūsų kovas ir gyvenimą šios žemės ir amžinybės toliuose.

Andrius Baltinis

Chicaga

THE PARISH, THE CULTIVATOR OF THE NATIONAL INDIVIDUALITY

by

Andrius Baltinis

Summary

National individuality is like a personal individuality, because nations consist of personal individuals. Like singular individuals have their own character, so do nations have their own character, yet they are different.

The difference of the Lithuanian nation we see in its world-view. The Lithuanian world-view is the ground of Lithuanian religious life, the Lithuanian parish.

What is the essence of the Lithuanian world-view ? The essence of the Lithuanian world-view is the special Lithuanian character, farmer culture, the families living in small groups in villages and a small nation's position between aggressive neighbors. These four features constitute the Lithuanian world-view.

Lithuanian world-view is an organical world-view. In an organical world-view man is only a part in an organism. This organism is the nation. A nation is also part of the human race.

Because the Lithuanian world-view is organical not mechanical, in this world-view we get in contact with some spiritual reality. Through this spiritual reality we come in contact with the base of all spiritual reality — with God. We get in contact with God through the Lithuanian parish.

To contact God in a Lithuanian parish, the parish must be organized according to a Lithuanian world-view, according to the Lithuanian experience of God. Because religion is a human relationship with God, in this relationship the whole man comes in : not only as body and soul, but also with his nationality, native language, national customs and traditions, with his own historical background and culture, with his national individuality.

Therefore, to enable the man to come in contact with God, his parish must be grounded according to his national individuality, this relationship must be Lithuanian : in the liturgy the Lithuanian language must be used, also Lithuanian music and the religious traditions. Churches must be built, if possible, in the Lithuanian style. The priest

must be real Lithuanian, educated in Lithuanian culture, who understands the Lithuanian people — their needs and desires, who is also able to talk to them from a Lithuanian view point to open their hearts to God.

The Catholic Church is universal, not national, preaching the same Christian doctrine to all nations. The parish is grounded on the Christian faith, not on national principles. Nevertheless the Church permits establishment of national parishes ; Canon Law permits it. On the other hand, the Church condemns the assimilation of ethnic groups and their injunction into foreign parishes.

The Church acted so, because it had a bad experience in the national mixed parishes. The chauvinistic bishops of immigration countries did not care much about the pastoral duties of the immigrants and forced them to go to the native Churches. The Church, acting in this way, lost many of the immigrants. They left the Church.

To avoid such things, the Second Vatican Council confirmed the right to a national Church.

From this we see, that the supreme Authority of the Church protects ethnic groups and their rights. This protection consists in founding national parishes and appointing national pastors. The purpose of the national parishes is to organize the people of different nationalities to form national parishes, established on their national backgrounds, to protect their religious rights and enable them to practice their religion more easily.

The first goal of the national parishes is to help the people in their relationship with God according to their national character or individuality. In the boundaries of the national parishes the parishoners are able to organize their religious and cultural life on their national background and so cultivate their national individuality. We know from experience where there have been national parishes, there was sound religious life, high morality and a living national spirit. The national parishes were the fortresses of the religious and national life.